

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ हरिः ॐ ॥ अथ प्रयोजनसंहिता प्रारंभः ॥ तत्र
सध्यामंत्राः ॥ ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि ॥ धियो यो नः
प्रचोदयात् ॥ १ ॥ ॐ सूर्यश्च मा मन्त्र्युश्च मन्त्र्युपतयश्च मन्त्र्युकृते
भ्यः पापेभ्यो रक्षन्ताम् यद्रात्र्या पापमकार्षममनसा वाचा हस्ताभ्या
म् पद्भ्यामुदरेण शिश्ना रात्रिस्तदवलुपतु यत्किञ्चिद्दुरितं मयि । इ
दमहं माममृतयोनौ सूर्य्ये ज्योतिषि जुहोमि स्वाहा ॥ २ ॥ ॐ आपः पुन
न्तु पृथिवीं पृथ्वी पूता पुनानुमां पुनन्तु ब्रह्मणस्पतिर्ब्रह्म पूता पुनानु

मां यदुच्छिष्टमभोज्यं यद्वादुश्चरितं मम सर्व्वम्पुनन्तु मां सापो सता
 अप्रतिग्रहं स्वाहा ॥ ३॥ ॐ अग्निश्चमामन्त्युश्चमन्त्युपतयश्च
 मन्त्युकृतेभ्यः पापेभ्योरक्षन्ताम् यद्द्वापापमकार्षं मनसावाचाह
 स्ताभ्याम् पद्भ्यामुदरेण त्रिभ्राअहस्तदवलुपतु यत्किञ्चिदुरितं म
 यि इदमहमाममृतयोनौ सत्येज्योतिषि जुहोमि स्वाहा ॥ ४॥ ॐ
 आपोहिष्णमयो भुवस्तानऽरुज्जैर्देधातन । मुहेरणोयचक्षसे ॥ ५
 ॥ सोर्वः शिवर्तमोरसस्तस्य भाजयते हनः । उशुतीरिवमोतरः ॥ ६ ॥

तस्मिन् अरेङ्गमामवोषस्यक्षयायुजिन्वेथ ॥ आपोजनयथाचनः
॥ ७ ॥ ॐ सुमित्रियानः आपः ओषधयः सन्तु दुर्मित्रियास्त
स्मै सन्तु बोस्मन्द्द्वेषिष्वव्ययन्दिष्मः ॥ ८ ॥ ॐ द्रुपदादिवमुमु
चानः स्विन्नः स्नातो मलादिव ॥ पुतपुवित्रैर्गुवाज्जमापः शुभ्यन्तु
मेनेसः ॥ ९ ॥ ॐ कृतञ्जसस्यञ्चाभीद्धानपसोध्यजायत ततोरा
त्र्यजायतततः समुद्रो अर्णवः समुद्रादर्णवादधिसंवत्सरोऽअजा
यत अहोरात्राणि विदधुर्द्विष्वस्यमिषतोवशी सुख्याचंद्रमसौ

धातायेथापुद्घमेकल्ययत् दिवेअपृथिवीअन्तरिक्षमथोस्वः॥१०
 ॥ॐउदयन्तमेसस्सपरिस्वःपश्यन्तुऽउत्तरम्। देवन्देवत्रासूर्यमग
 न्मज्ज्योतिरुत्तमम्॥११॥ॐउदुत्त्यज्जातवैदसन्देवघहन्ति केतवः
 ॥ दृशेविश्वायसूर्यम्॥१२॥ॐचित्रन्देवानामुदगादनीकुञ्चक्षु
 मिअस्सुव्वरुणस्स्याग्ने॥आप्पाद्यावापृथिवीऽअन्तरिक्षं॥सू
 र्यऽआत्माजगतस्तस्युषश्च॥१३॥ॐतच्चक्षुर्देवहितम्पुरस्ताच्छु
 क्रमुच्चरत्॥पश्यैमशरदःशतज्जीवैमशरदःशत६शृणुयामशर

देऽशतुम्प्रघ्नं वामशरदं = शतमदीनाः स्स्यामशरदं = शतम्भूयश्चश-
रदं = शतात् ॥ १४ ॥ ॐ तेजोसिशुक्रममृतमायुष्याऽआयुर्मपाहि । दे-
वस्येत्वासवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पुष्पोहस्ताभ्यामाददे ॥ १५ ॥
ॐ देवो गानुविदो गानुं ब्रित्वा गानुमिति । मनसस्स्यतऽइमन्देव षड्जं
स्याहावातैः ॥ १६ ॥ अथ तर्पणमन्त्राः ॥ आयन्तु नः पित-
रः सोम्यासौ गिष्वात्ताः पृथिभिर्द्वेवयानैः ॥ अस्मिन् न्यज्ञेस्त्वधया म-
दुन्तो धिष्णुवन्तु ते वन्त्वस्मान् ॥ १ ॥ उदीरतामवर्तुऽउत्परासुऽउन्मध्य-

माः पितरं सोम्यासः ॥ असुञ्चऽईशुरवृकाऽऋतज्ञास्तेनोवन्तु पितरो
 हवेषु ॥ २ ॥ अङ्गिरसो नः पितरो नवर्गवाऽअथर्व्या एो भृगवः सोम्या
 सः तेषां व्ययः ६ सुमती ब्रजियो नाम पिभद्रे सोमनसे स्याम ॥ ३ ॥ आय
 न्तु नः पितरं स्मान् ॥ ४ ॥ ऊर्जस्वहन्तीरमृतं हृतमप्ययः किलालम्प
 रिस्सुतेम् स्वधास्म्यतर्पयतम पितृन् ॥ ५ ॥ पितृभ्यः स्वधायिभ्यः
 स्वधानमः पितामहेभ्यः स्वधायिभ्यः स्वधानमः प्रपितामहेभ्यः
 स्वधायिभ्यः स्वधानमः अक्षन्पितरो मीमदन्त पितरो तीतृपन्त पित

रः पितरुः शुन्धद्वम् ॥ ६ ॥ ये चेह पितरो ये च नेह यौ श्र्य द्विद्वयाः ॥
ऽउचुन प्रविद्धा ॥ त्वं धैत्य बतिते जात वेदः स्वधाभिर्ध्वजं सुकृत
ऽनुषस्स्व ॥ ७ ॥ मधुघाताऽऽकृतायते मधुक्षरान्ति सिन्धवः ॥ माद्धी
र्त्नः सन्त्वोषधीः ॥ ८ ॥ मधुनक्लमुतो षसो मधुमत्पार्थिवर्त्तुः रजः
मधुद्वोरस्तुनः पिता ॥ ९ ॥ मधुमान्नोव्यनुस्स्पतिर्मधुमाः ॥
ऽअस्तुसूर्यः माद्धीर्गर्गो भवन्तुनः ॥ नमोवः पितरो रसायन
मौवः पितरुः शोषायनमौवः पितरो जीवायनमौवः पितरुः स्व

धायेनमौवः पितरो घोराय नमौवः पितरो मन्त्र्यवे नमौवः पितरुः
 पितरो नमौवो गुहान्वः पितरो दत्तसुतोवः पितरो देष्मेत द्वः पित
 रो व्यासः ॥ ११ ॥ अथ पूजनमंत्राः ॥ अथासनमंत्रः ॥ पृथ्वीत्वया
 धृता लोका देवी त्वं विद्मना धृता ॥ त्वञ्च धारय मां देवि पवित्रं कुरु
 चासनं भूमि शुद्धिमंत्रः ॐ महीद्यौः पृथिवी च नऽ इमं च्युज्जमि
 मिक्षताम् ॥ पिपुतान्नो भरीमभिः ॥ १ ॥ भूतशुद्धिमंत्रः ॥ ॐ च
 भूतानामधिपतयो विशिखासः कपर्दिनः ॥ तेषां सहस्रत्रयो

जनेवधन्वो नितन्मसि ॥ २ ॥ मातृकामंत्रः ॥ ॐ अम्बेऽम्
म्बिके अम्बोलिके नमानयतिकश्च्यन ॥ ससस्त्यश्चकः सुभ
द्विकाङ्ग म्पीलवासिनीम् ॥ ३ ॥ प्राणप्रतिष्ठा मंत्राः ॥ ॐ अयम्पु
रो भुवस्तस्स्य प्राणो भौवायनो व्यसन्तः प्राणायनो गायत्री
व्यासन्ती गायत्री गायत्र्यङ्गायत्रादुपाधंशुरुपाधंशोस्त्रिद्वित्रि
दुत्तोरथन्तरेव्यसिष्टुः क्रपिः प्रजापतिगृहीतया त्वया प्राणङ्ग
हामि प्रजाभ्यः ॥ ४ ॥ अयन्दक्षिणाव्यिश्चकम्मातस्स्यमनो

[illegible]

सौव० शरच्छौत्र्यनुष्टुप्पु गरुडनुष्टुभं० एडमैडान्मंथीमुद्गिनः
एकवि० शः० एकवि० शः० राजम्विश्वामित्रः० ऋषिः० प्रजाप
तिगृहीतयात्वया श्रोत्रं हृक्लामि प्रजाभ्यः० ॥ ७ ॥ इयमुपरिमु
तिस्तस्यैवाङ्गोत्याह मुन्तोव्वाच्यः० पुङ्क्तिः० ह मुन्तोपुङ्क्तिः० मि
धनेन्निधनेवतः० आग्रयणः० आग्रयणाभि एव च यस्त्रि०
शौचि एव च यस्त्रि० श्राभ्यां० शंशाकरैरेवनेव विश्वकर्मः०
ऋषिः० प्रजापतिगृहीतयात्वयाव्वाचं हृक्लामि प्रजाभ्यो लो

कन्ताऽइन्द्रम् ॥ ८ ॥ ॥ पञ्चगव्यमंत्राः ॥ ॥ ॐ तत्सवितुर्व्योत्
सं.

॥ ९ ॥ गन्धद्वारां दुशधर्षा नित्यपुष्टां करिषीमि ॥ ईश्वरीं सर्वभूतानां
तामिहोपहृये श्रियम् ॥ १० ॥ आप्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम
वृक्ष्यम् ॥ भवाद्वाजस्स्य संगथे ॥ ११ ॥ दधिक्लाव्योऽअकारिष
ज्जिष्णो रश्म्यव्याजिनः ॥ सुरभिर्नो मुखो कर्त्तव्यः ॥ १२ ॥ अप्रा
युञ्जिषिता रिषत् ॥ १३ ॥ घृतमिषमिक्षे घृतमस्स्य योनिर्घृतैश्चि
तो घृतम्यस्स्य धाम ॥ अनुष्वधमावहमादयस्स्व स्वाहा कृ

तं वृषभव्यदिहृद्व्यम् ॥ १३ ॥ देवस्यैत्वासवितुः प्रसवेऽश्विनो
ब्धीहृद्व्यास्पृष्टो हस्ताभ्याम् ॥ १४ ॥ ॥ देवतोत्थापनमंत्राः ॥
ॐ उत्तिष्ठु ब्रह्मणस्स्यते देवयन्तस्त्वमेहे ॥ उपप्रयन्तु मरुतः सुदा
नेषु ॥ इन्द्रेष्वाशू र्भवासवो ॥ १५ ॥ प्रतिष्ठा मंत्रः ॥ ॐ मनो जुतिर्जु
षता माञ्ज्यस्स्य बृहस्स्यति स्विज्ञामि मन्तनो त्वरिषुं स्वज्ञ ६ समिम
न्दधातु ॥ व्विश्वे देवासः इह मादयन्ता मोऽप्यतिष्ठु ॥ १६ ॥ आवाह
नमंत्रः ॥ धामुच्छदग्निरिन्द्रो ब्रह्मा देवो बृहस्स्यतिः ॥ स चैतसो वि

सं.
इवैदेवावज्ञमप्रावन्तु नः शुभे ॥ १७ ॥ आसनमंत्रः ॥ ॐ त्वं विष्ट

दा भुषो नैः पाहि भृगुधीगिरिः ॥ रक्षो तोकमुत त्मना ॥ १८ ॥ ॥ अर्धम
न्त्रः ॥ ॐ सहस्रेशीष्टिषु रुषः सहस्राक्षः सहस्रपात ॥ स भूमिः
सर्वतस्म्युत्वात्यतिष्ठदशाङ्गुलम् ॥ १९ ॥ ॥ आचमनमंत्रः ॥ ॐ
शान्नो देवीरभिष्टयः आपो भवन्तु पीतये ॥ शंख्यो रुभिस्त्ववन्तु
नः ॥ २० ॥ ॥ स्नानमंत्रः ॥ ॐ आपो हिष्टुमथो भुवस्तानऽकु
र्जे देधातन ॥ मुहेरणाय चक्षसे ॥ २१ ॥ शोर्वः शिवतमो रसस्त

स्स्य भाजयते हनः ॥ उशतीरिवमातरः ॥ २२ ॥ तस्माऽअरङ्गमामवो
अस्स्य क्षयोयुजिन्वथ ॥ आपोजनयथाचनः ॥ २३ ॥ ॥ अथपंचा
मृतस्नानमंत्राः ॥ तत्रपयोमंत्रः ॥ ॐ पयः पृथिव्यापयऽओषधीषु
पयोद्विद्यन्तरिक्षेपयोधाः । पयस्स्वतीः प्रदिशः सन्तुमह्यम् ॥
॥ २४ ॥ दधिमंत्रः ॥ ॐ दुधिक्षावणोऽअकारिषिञ्जिणोरश्चस्स्यवा
जिनः । सुरभिर्नोमुखाकरत्पणऽआयूथंषिरिणत् ॥ २५ ॥ ॥ घृत
मंत्रः ॥ ॐ घृतस्मिमिक्षे घृतमस्स्यघोनिर्घृतैश्चित्तो घृतस्स्य

धाम ॥ अनुष्वधमावहमादयस्व स्वाहा कृतं वृषभ दक्षि हव्यम् ॥ २६ ॥
 ॥ मधुमंत्रः ॥ ॐ मधुवाता क्रतायेते मधुक्षरान्ति सिन्धवः ॥ माद्धीन्निः
 सन्त्वोषधीः ॥ २७ ॥ मधुनक्तं मुतोषसो मधुमुत्पार्थिवः रजः । मधु
 द्यौरस्तुनः पिता ॥ २८ ॥ मधुमान्नो वनस्स्पतिर्मधुमाशः ॥ अस्तु
 सूर्यः माध्वीर्गावो भवन्तुनः ॥ २९ ॥ ॥ शर्करा मंत्रः ॥ ॐ अ पा ठ
 र स मु द्व य स थं सू र्ये स न्तं ६ समाहितम् । अ पा थं र स स्स्य यो र स
 स्तं यो गृह्णाम्युतममुपया म गृहीतो सीन्द्रा य त्वा जुष्टं हुं हुं ह्नाम्ये षते

ओ निरिन्द्राय त्वा जुष्टतमम् ॥ ३० ॥ ॥ पुनः शुद्धोदकस्नानमंत्रः ॥ ॐ
सद्योजातम्प्रपद्यामि सद्योजातायै नमः ॥ भवे भवेनाति भवे भवस्व मां भवो
द्वाय नमः ॥ ३१ ॥ ॥ वस्त्रमंत्रः ॥ ॐ सुवासुवासाः परिवीतुऽआगा
त्सऽउश्रेयां भवति जायमानः तं धीरास्सः कुवयुऽउन्नयन्ति स्वाध्या
मनसा देवयन्तः ॥ ३२ ॥ अथ यज्ञोपवीतमंत्रः ॥ ॐ यज्ञोपवीतं पर
मं पवित्रम्प्रजापतेर्यत्सहजं पुरस्तात् । आयुष्यमग्र्यं प्रतिमुञ्च शुभ्र
यज्ञोपवीतं बलमस्तु तेजः ॥ ३३ ॥ ॥ अथ सुगन्धिद्रव्यमंत्रः ॥ ॐ

अहिरिवभोगेऽपञ्चैतिबाहुं ज्यायाहेतिम्परिबाधमानः॥ हस्तगृध्रा
 विश्वोद्युनानिब्विद्वान्पुमान्पुमांश्चसम्परिपातुव्विश्वतः॥ ॥
 चंदनमंत्रः॥ ॐ लोङ्गन्धर्व्याऽअखनस्त्वाभिन्द्रेस्त्वाम्बुहस्म्यतिः
 ॥त्वामौषधेसोमोराजाब्विद्वान्न्यक्ष्मादमुञ्चत॥३५॥ ॥अक्षत
 मंत्रः॥ ॐ अक्षन्नमीमदन्तह्यवप्प्रियाऽअधूषत॥अस्तौषतस्स्व
 भानद्वोब्विप्रानविषुयामतीषोजान्विद्रतेहरी॥३६॥ ॥पुष्पमं-
 त्रः॥ ॐ चत्पुरुषम्ब्यदधुःकतिधाब्व्यकल्पयन्।मुखंङ्किम

स्यासीत्किम्बाहूकिमूर्खपादोऽउच्येते ॥ ३७ ॥ ॥ बिल्वमंत्रः ॥ अथ
कंयजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् । उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मु
क्षीय मामृतात् ॥ ३८ ॥ ॥ तुलसीमंत्रः ॥ ॐ इदं विष्णुर्विचक्रमेवेधा
निदधे पदम् ॥ समूढमस्स्य पांशुं सुरेस्स्वाहा ॥ ३९ ॥ ॥ दूर्वामंत्रः ॥ ॐ
काण्डोल्काण्डात्सरोहन्ती परुषं परुषस्सपरि एवानोदूर्ध्वं प्रतनुस
हस्यै ए शतेन च ॥ ४० ॥ ॥ धूपमंत्रः ॥ ॐ धूरसि धूर्ध्वं धूर्ध्वन्तन्धूर्ध्वतं ध्या
स्मान्धूर्ध्वं तितन्धूर्ध्वं बध्वयन्धूर्ध्वमः ॥ देवानां मसि दान्हितमर्घं सस्मि

तमम्पश्चितमञ्जुष्टुतमन्देवहृतमम्॥४१॥ दीपमंत्रः॥ ॐ अग्निर्ज्यो
 तिर्ज्योतिरग्निः॥ स्याहासूक्ष्मर्ज्योतिर्ज्योतिः॥ सूर्यः॥ स्वाहा॥
 अग्निर्धर्चोर्ज्योतिर्धर्चः॥ स्वाहासूक्ष्मर्धर्चोर्ज्योतिर्वर्धः॥ स्वा
 हा॥ ज्योतिः॥ सूर्यः॥ सूर्योर्ज्योतिः॥ स्वाहा॥ ४२॥ ॥ नैवेद्यमंत्रः॥
 ॐ अन्नपतेन्नस्स्यनोदेह्यनमीवस्यशुष्मिणः॥ प्रप्प्रदातारतारि
 षः॥ ऊर्ज्यन्नो धेहि द्विपदे चतुष्पदे॥ ४३॥ ॥ फलमंत्रः॥ ॐ स्वा॥
 फलिनीर्ज्योऽन्नं फलाऽन्नं पुष्पायाश्च पुष्पिणीः॥ बृहस्स्पति

प्रसूतास्तानोमुञ्चन्त्वः६हसः॥४४॥ ॥दक्षिणामंत्रः॥ॐह्रि
ण्यगर्भः॥समवर्त्तताग्रेभूतस्यजातः॥पतिरेकः॥आसीत्॥सदा
धारपृथिवीन्ध्यामुतेमाङ्गस्मैदेवाय॥हविषा॥विधेम॥४५॥पुष्पा
ञ्जलिमंत्रः॥ॐसुक्ष्मेनसुक्ष्मयजन्तदेवास्ता॥निधर्माणिप्रथमा
न्यासन्॥तेहनाकम्महिमानः॥सचन्तयन्नृपूषे॥साङ्ग्याः॥सन्ति
देवाः॥४६॥ ॥आर्निमंत्रः॥ ॥आरात्रिपार्थिवः॥रजः॥पितुर्
प्रायिधामभिः॥दिवः॥सदा॥सिबृहती॥धितिष्ठसु॥आत्वेष

वर्त्तते तमः ॥ ४७ ॥ ॥ अथ स्वस्त्ययनमंत्राः ॥ ॥ हरिः ॐ स्वस्ति

नः इन्द्रो बृहद् अथाः स्वस्तिनः पूषा विश्ववेदाः ॥ स्वस्तिनस्ता
 द्यौः अरिष्टनेमिः स्वस्तिनो बृहस्पतिर्दधातु ॥ १ ॥ पर्यः पृथिव्या
 मयः ओषधीषु पर्यादिह्यन्तरिक्षे पर्योधाः । पर्यस्वतीः अदि
 शः सन्तु मह्यम् ॥ २ ॥ विष्णो रराटमसि विष्मोऽश्वघ्नैः स्थो वि
 ष्णोऽस्युरसि विष्णोर्द्वोसि । व्येष्वमसि विष्णवेत्वा ॥ ३ ॥ अग्नि
 र्देवता व्यातो देवता सुध्वी देवता चन्द्रमा देवता व्यसवो देवता रुद्रा

देवतादित्यादेवतां मरुतो देवतां विश्वे देवा देवता बहुस्पतिर्देवतेन्द्रो
देवतां व्यरुणो देवता ॥ ४ ॥ द्यौः शान्तिरन्तरिक्षं शान्तिः पृथिवी शा
न्तिरापुः शान्तिरोषधयः शान्तिः ॥ धनं स्पतयुः शान्तिर्विश्वेदे
वाः शान्तिर्ब्रह्म शान्तिः सर्वं शान्तिः शान्तिरेव शान्तिः सा
मा शान्तिरधि ॥ ५ ॥ विश्वानि देवसावितर्दुरिता निपरा सुव ॥ यद्भद्र
न्नन्नुः आ सुव ॥ ६ ॥ इमा रुद्रा यतु वसैकपुद्गितै क्षयद्वीराय प्रभरा
महेमुतीः । यथा शमसहि पदे चतुष्पदे विश्वसु पुद्गामैः अस्मि

णायच ॥ २ ॥ सुचस्स्यऽकद्विरस्यगन्मज्ज्योतिरुसुतोऽअभू-
 मादिवम्पृथिव्याऽअह्या रुहोमाविदामदेवान्स्वज्ज्योतिः । ३ ।
 द्यौः शान्तिरेधि ॥ ४ ॥ ॥ अथकलशस्थापनमंत्राः ॥ भूस्पृशः ॥
 भूरेसि भूमिरुस्स्यदितिरसि विश्वधाया विश्वस्स्य भुवन-
 स्स्य धन्वी ॥ पृथिवीं स्वच्छ पृथिवीन् ६ ह पृथिवीं माहि ६ सीहं
 ॥ १ ॥ धान्य प्र० मंत्रः ॥ धान्यमसि धिनुहि देवान्प्राणायत्नोदा-
 नायत्वा ह्यानायत्वा ॥ दीर्घा मनुष्यसि तिमामयुषे धान्देवोवः स

विताहिरैयपाणिः। प्रतिगृभ्यात्त्वच्छिद्रेण पाणिना चक्षु
षेत्वामुहीनाम्पयोसि॥२॥ ॥ कलशस्थापनमंत्रः॥३॥ आ-
जिग्यकलशं स्मृत्वा त्वोव्यशुन्येन्दवः पुनरुज्जानिर्वर्त्त
स्वसानंः सहस्रैर्न्युक्ष्वोरुधारापयस्वतीपुनर्म्मोव्यशताद्रुग्निः
॥३॥ ॥ जलमंत्रः॥ ॥ वरुणस्स्योत्तम्मनमसि वरुणस्स्यस्क
म्मसर्जनीस्तथो वरुणस्स्यऽक्रतुसर्दन्यसि वरुणस्स्यऽक्र
तुसर्दनमसि वरुणस्स्यऽक्रतुसर्दनमासीद॥४॥ व्वसोः पवि

नमसि शतधोरुं वसोऽहं पुवित्रं मसि सहस्त्रधारम् । देवस्त्वा
 सविता पुनारुं वसोऽहं पुवित्रं ऐराशतधारं सुष्वाकामं धुक्षः । ५।
 फलमंत्रः ॥ ॥ याः फलिनीर्वाऽअफलाऽअपुष्पावाश्च पु
 ष्षिणीः बृहस्पतिप्रसूतास्तानो मुञ्चन्वऽहसः ॥ ६॥ प
 चरत्नमंत्रः ॥ परिव्राजपतिः कुविरुग्निर्हृद्यान्यक्कमीत् ॥ द
 धुद्वत्कानिदाश्रुर्बे ॥ ७॥ ॥ हिरण्यमंत्रः ॥ ॥ हिरण्यगर्भः
 मवर्तताग्ने भूतस्य जातः पतिरेकऽआसीत् ॥ सदा धारपृथि

वीन्द्र्यामुतेमाङ्कुस्मिन् देवाय हविषा विधेम ॥ ८ ॥ ॥ गंधमंत्रः ॥
त्वाङ्गन्धर्व्या अक्षने स्त्वामिन्दुस्त्वाम्बुहस्स्पतिः ॥ त्वामौषधे सो
मो राजो विद्माम्यक्ष्मादमुच्यत ॥ ९ ॥ ॥ ओषधी मंत्रः ॥ आऽ
ओषधीः सोमराजीर्ध्वकीशुतविचक्षणाः ॥ तासामसित्वमुत्तमा
रुङ्कामायशर्द्धदे ॥ १० ॥ ॥ मृत्तिका मंत्रः ॥ स्योनापृथि विनो भ
वानृक्षरा निवेशिनि । अच्छानुः शर्म सुप्रथाः ॥ ११ ॥ ॥ दूर्वा मं
त्रः ॥ ॥ काण्डात्काण्डात्परोहन्ती परुषः परुषस्स्पतिः ॥ एवानो

दुर्धप्रतनुसहस्त्रैणशतेनच॥१२॥ ॥अश्वत्थपत्रमंत्रः॥ ॥अ-
 श्वत्थेवोनिषदनम्पुणैवोवसतिष्कृता गोभाजुऽइत्किंलासथ
 सत्सनवथपूरुषम्॥१३॥ ॥ धान्यपूर्णमंत्रः॥ पुणोदधिपराप
 तुक्तपूर्णपुनरापत॥ वुस्त्रेवच्चिक्रीणावहाऽइषमूज्जं ६ शतक्र
 तो॥१४॥ ॥ आवाहनमंत्रः॥ तत्वायामिब्रह्मणोवन्दमानस्त-
 दाशास्ते यजमानोहविभिर्दि॥ अहोडमानोव्यरुणोहवोद्ध्युरुश
 ष्टसमानोऽआयुः प्रमौषी॥१५॥ अथ षोडशमातृकामंत्राः॥

अथ गौरीमंत्रः॥ ॐ शम्भस्स्यवधूतुं रक्षोवधूताऽअरोतयो
दित्यास्त्वगसि प्रतित्वादितिर्धेतु॥ अद्विरसिधानस्पृत्योग्ना
वोसिपुथुष्टुं प्रतित्वादित्यास्त्वग्धेतु॥ १॥ अथ पद्मायै । ॐ
पावकानुं सरस्स्वतीव्याजैर्भिव्याजिनीवती॥ अज्ञं द्रष्टुमिधि
यावसुः॥ २॥ अथ शान्त्यै॥ निवेशनेऽसुङ्गमनो वसूनां धिश्वा
रूपाभिचष्टुशचीभिः॥ देवऽइव सविता सुत्यधर्म्मन्द्वनतस्थो समरे
पथीनाम्॥ ३॥ अथ मेधायै॥ ॐ मेधाम्मेव रुणो ददातु मे धामग्नि

प्रजापतिः॥ मेधामिन्द्रश्चव्याशुश्च मेधान्धाता ददातु मेस्स्वाहा
 ॥४॥ अथ सावित्र्यै॥ ॐ सुविता त्वो सुवानो ॐ सुवता मेग्निर्गृ
 हपतीना ॐ सोमो वनस्पतीनाम् ॥ बृहस्पतिर्घोचऽइन्द्रो रुद्र
 द्याय रुद्रऽपशुभ्यो मित्रऽसुत्यो वरुणो धर्मपतीनाम् ॥ ५॥
 अथ विजयायै॥ ॐ प्राणायस्स्वाहा पानायस्स्वाहा ह्यानाय
 स्स्वाहा ॥ अम्बेऽअम्बिकेम्बालिके नमानयतिकश्चन ॥ सप्त
 स्त्वश्चकऽसुभद्रिकाङ्गम्पीलवा सिनीम् ॥ ६॥ ॥ अथ जयायै

ॐ ब्रह्मीनाम्पिताबहुरस्यपुत्रश्चिश्चश्चाकृणोतिसमनावगत्य
॥ इषुधिः सङ्गाः पृतनाश्चसर्वाः पुष्टिर्नद्वोजयति प्रसृतः ॥
॥ ७ ॥ अथ देवसेनायै ॥ ॐ इन्द्रः आसान्नेताबृहस्पतिर्दक्षि
णा सुज्ञः पुरः एतु सोमः ॥ देवसेनानामभिभञ्जतीनाञ्जयन्ती
नाम्मरुतौ खन्त्वग्रम् ॥ ८ ॥ ॥ अथ स्वधायै ॥ ॐ पितृभ्यः
स्वधायिभ्यः स्वधानमः पितामहेभ्यः स्वधायिभ्यः
स्वधानमः प्रपितामहेभ्यः स्वधायिभ्यः स्वधानमः ॥

अक्षन्मि तरोमी मदन्त पितरो नी तृपन्त पितरुः पितरुः शुन्ध
 दुम् ॥ ९ ॥ स्वाहायै ॥ ॐ स्वाहा प्राणेभ्यः साधिपतिकेभ्यः
 दुधियै स्वाहा ग्नये स्वाहान्त रिक्षाय स्वाहा द्याय वे स्वाहा
 । दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा ॥ १० ॥ ॥ मातरायै ॥ ॐ अना
 धृषा पुरस्तादग्ने राधिपत्यऽ आशुर्मैदाः पुत्रवती दक्षिणत
 ऽ इन्द्रस्व्याधिपत्ये प्रजोम्मैदाः ॥ सुषदापेऽश्वादेवस्स्यग्म
 वितुराधिपत्ये चक्षुर्मैदाऽ आशुतिरुत्तरतो धातुराधिपत्ये

शयस्स्योषं म्मेदाहं विधितिरुपरिष्ठाद्बृहस्पतेराधिपत्यऽऽप्रा
जो मेदाव्यिश्वोऽभ्योमानाष्टाभ्यस्प्याहिमनोरश्वोसि॥११॥
लोकमातरायै॥ ॐ रयिश्वमेरायेश्वमेपुष्टश्चमेपुष्टिश्वमे
ष्विभुचमेप्सुभुचमेपूरुर्णश्चमेपूरुर्णतरश्चमेकुर्यवश्चमेक्षितश्च
मेनश्चमेक्षुश्चमेसुज्ञेनैकल्पन्ताम्॥१२॥ ऋष्ये नमः॥ ॐ
भद्रङ्कूर्णेभिः शृणुयामदेवाभद्रम्पश्येमाक्षभिर्ध्वजच्चाहं॥
स्थिरैरङ्गैः स्तुष्टुवाधंसस्तनूभिर्ध्वजोमहिदेवहितं यदायुः-

॥१३॥ पुष्ट्यैनमः॥ ॐ अङ्गान्यात्मभिर्बजातदश्विनात्क्वमा
नमङ्गैः समधुत्सरस्स्वती॥ इन्द्रस्स्यरूपेऽशतमानेभायुश्च
द्देणुज्योतिरुमृतन्दधानाः॥ १४॥ तुष्ट्यैनमः॥ ॐ जातवेदसे
सुनवामसोममरातीयतो निदहातिवेदः सनः पर्षदतिदुर्गाणि
विश्वानावेवसिन्धुदुरितात्यग्निः॥ १५॥ अथ कुलदेवता
यै॥ ॐ तत्सवितुः पात॥ ॐ द्यसोः पुवित्रमसिशतधारम्ब
सोः पुवित्रमसि सहस्त्रधारम्॥ देवस्त्वासविता पुनातु द्यसोः

पवित्रेण शतधारिण सुप्ता कामधुक्षः ॥ १ ॥ अथ नवग्रह मंत्रः ॥
आकृष्णे न रजसा वर्त्तमानो निवेशयन् नृमृतमर्त्यञ्च ॥ हिरण्य
यै न सवितारथेना देवोष्वातिभुवनानि पश्यन् ॥ १ ॥ इमन्देवाऽ
असपत्न्यऽसुवङ्गमहतेक्षत्राय महतेज्यै ह्यय महतेजानश
ज्ज्यायेन्द्रस्स्येन्द्रियाय ॥ इमममुष्यपुत्रमस्स्यै विशाऽएष
वोमीराजा सामोस्समाकम्बाह्मणानां १२ ॥ अग्नि
र्मूर्ध्नि दिवः ३ ककुत्पतिः ३ पृथिह्याऽअथमा ॥ अपा १० रेता ६

सिजिन्वति॥३॥ॐ उहुँ द्यस्वाग्ने प्रतिजागृहित्वमिष्टापूर्ते
 स६ सुजेयामयञ्ज॥ अस्मिन्सधस्थेऽब्रह्मतेरस्मिन्नि
 श्वदेवायजेमानश्चसीदत॥४॥ बृहस्पतेऽअतियदुर्व्योऽअ
 हाद्युमहिभाति क्रतुमुज्जनेषु॥ यदीदयच्छवसः कृतप्रजात
 तदस्ममासु द्वविणन्धो हि चित्रम्॥५॥ अन्नात्परिस्त्रुतोरस
 म्ब्रह्मणा ह्यपि बक्षश्मपयुः सोमं प्रजापतिः॥ कर्तनसत्य
 मिन्द्रियं विपानं ६ शुक्रमन्धसुः इन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयो

मृतम्मधु॥६॥ शन्नो देवीरभिष्टुयः आपो भवन्तु पीतये॥ शब्धो
रभिस्त्रैवन्तु नः॥७॥ कथोनश्चिन्तयः आभुवदुतीसदावृधुः
सखा॥ कथाशचिष्टुयावृता॥८॥ केतुङ्कुणन् केतवे पशो म
र्याः अपे शसे॥ समुखाद्विरजायथा॥९॥ अथ नवग्रहाधि
देवता मंत्राः॥ अम्बकं च्यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम्॥ उवा
रुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात्॥१॥ श्रीश्चतुर्ल
क्ष्मीश्चैपत्या वहो रात्रे पाश्वर्धनक्षत्राणि रूपा मश्चिन्तनी व्यात्तम्

दिह ॥ १ ॥ अप्सवर्गं सधिष्टवसौषधीरमुरुध्यसे ॥ गर्भसञ्जायसे
 पुनः ॥ २ ॥ स्योनापृथिविनो भवानक्षरानिवेशनि ॥ यच्छानुः श
 र्मसुप्रथाः ॥ ३ ॥ इदम्विष्णुर्वि चक्रमन्त्रेधानिदधेपुदम् ॥ सम
 तमस्य पाथं सुरस्वाहा ॥ ४ ॥ आतारमिन्द्रमवितारमिन्द्रं हवैहवे
 सुहवैर्दशरुमिन्द्रम् ॥ द्वयामिशक्रमुरुहृतमिन्द्रं स्वस्तिनो मघ
 वाधोविन्द्रः ॥ ५ ॥ अदित्ये रास्नासीन्द्राण्यः शुष्णीर्षः ॥ पृषासि
 घुर्मायदीर्ष्य ॥ ६ ॥ प्रजापतेन त्वदेतान्यन्योऽव्यवास्तुपाणि

परितापं भूव ॥ यत्कर्मा मास्ते जुहुमस्तन्नोऽस्त्वयमुमुष्य पितासा
वस्स्य पिता वयं स्यामपतयोरयीणां स्वाहा ॥ ७ ॥ नमोस्तु संपर्प
भ्यो ब्रह्मैवैव पृथिवीमनु ॥ ८ ॥ अन्तरिक्षे च दिविते भ्यः संपर्पेभ्यो
नमः ॥ ९ ॥ ब्रह्मैव ज्ञानं मय्यथ मय्युपस्ताद्वितीमृतः सुरवीर्येन
ऽआवः ॥ सुबुद्ध्याऽउपमाऽअस्स्य त्विष्टाऽसतश्च योनिमसत
श्च विवः ॥ १० ॥ अथ गणेशादिपंचदेवता मंत्राः ॥ गुणानान्त्वा
गुणपतिः हवामहे प्रियाणान्त्वा प्रियपतिः हवामहे निधी

नान्त्वानिधिपतिर्ह्रवामहेद्यसोमम् ॥ आहमेजानिगर्भधमा
 त्वमेजासिगर्भधम् ॥ १ ॥ अम्बेऽअम्बिकेम्बालिकेनमानयतिक
 श्वन ॥ सप्तस्य श्वकः सुभद्रिकाङ्गाम्पीलवासिनीम् ॥ २ ॥ द्वा
 तौवामनौवागन्धर्वाः सप्तार्धैः शतिः ॥ तेऽअग्नेश्वमायुञ्जसे
 ऽअस्मिञ्जवमादधुः ॥ ३ ॥ द्युतद्भुतपावानः पिबतुव्वसोव्वसा
 पावानुः पिबतान्तरिक्षस्स्यहविरसिस्स्वाहा ॥ ४ ॥ दिशः प्रदि
 शोऽआदिशोव्विदिशोऽउदिशोदिग्म्यः स्वाहा ॥ ४ ॥ आवाङ्कु

शामधुमत्यश्विनासूनुतावती॥ तयाशुभ्रमिमिमिक्षताम्॥ ५॥ अ
थदिक्पालमंत्राः॥ ॥ त्रातारुमिन्द्रमवितारुमिन्द्र६ हवेहवेसुहवे
६ शूरुमिन्द्रम्॥ हवोमिशक्रमुलूहृतमिन्द्रं स्स्यस्तिनोमुघवा
धात्विन्द्रः॥ १॥ इतिअग्निमंत्रः॥ त्वन्नोऽअग्नेवरुणस्स्यधि
वान्देवस्स्यहेडोऽअवयासिसीष्ठाः॥ यजिषुवोवन्हितमुःशोशु
चानोविश्वादेपोऽसिप्रमुमुग्ध्यस्मत्॥ यममंत्रः॥ अस्मिन्न
मोऽअस्स्यादित्योऽअर्धन्नसिद्धितोगुह्येनवृतेन॥ अस्मिन्नो

मेनसुमयाधिपृक्तऽआहुस्तेऽग्नीदिदिविबन्धनानि॥३॥ नैऋत
 मंत्रः॥ असुत्वन्तमर्षजमानमिच्छस्तेनस्स्येत्यामन्त्रिहितस्के
 रस्स्य॥ अन्यमुस्मदिच्छसातऽइत्यानमोदेविनिर्ऋतेतु
 मस्तु॥४॥ वरुणमंत्रः॥ इमस्मे वरुणश्रुधीहवमद्याचमृडय॥
 त्वामवस्स्युराचर्क॥५॥ आनो नियुङ्क्तिःशतिनीभिरङ्गुष्ठःस
 हस्त्रिणीभिरुपयाहियज्ञम्॥ द्वायोऽस्मिन्त्सर्वेनादयस्स्य
 शुयम्पातुस्वस्तिभिःसदान्॥६॥ कुबेरमंत्रः॥ द्युयष्टःसोमद्वते

तव मनस्तनूषु विभ्रंतः प्रजावन्तः सचेमहि ॥ ७ ॥ शिवमंत्रः ॥ तमी
शानुञ्जगतस्तस्युषस्य तिन्धिया जिन्यमवसेदू महद्ययम् ॥ पुषा
नो अथावेदसामसंदुधेरक्षिता पायुरदधः स्वस्तये ॥ ८ ॥ ब्रह्ममंत्रः
॥ ब्रह्मयज्ञानमप्रथमम्पु रस्ता द्विसीमतः सुरुचौ द्वेन ऽ आर्वः ॥ स
बुद्ध्या ऽ उपमा ऽ अस्स्य धिष्ठाः सतश्च योनिमसतश्च धिर्वः ॥
॥ ९ ॥ शेषमंत्रः ॥ स्योना धिथिविनो भवानृक्षरा निवेशनि ॥ अच्छा
नः शर्म सुप्रथा ॥ १० ॥ अथ क्षेत्रपालमंत्रः ॥ न हि स्पशम विद

न्नन्द्यमस्माद्वैश्वानरात्पुनरऽएतारमुग्नेः॥ एमैनमदृधन्नमृताऽ
 अमन्त्यद्वैश्वानरुद्धैत्रजित्यायदेवाः॥१॥ अथ अग्नेर्ध्यानमंत्रः
 ॥ चत्वारिंशद्विंशत्योऽस्म्यपादाद्वैशीर्षे सुप्तहस्ता सोऽस्म्य
 ॥ त्रिधा बहुद्वौष्टुभोरौ रथीति महोदेवामुत्तर्यां ३॥५ आ वि वेदा ॥१॥ अ-
 थाष्टाहुतिमंत्राः॥ त्वन्नोऽअग्नेर्वरुणस्स्यधिद्वान्देवस्य हेडोऽअ-
 वयासिसीष्ठाः॥ अजिष्णुर्बन्धितमुदंशोश्चानो विश्वाद्दृषां अंसि
 प्रमुमुग्ध्यस्मन् ॥२॥ स त्वन्नोऽअग्नेर्वमो भवोतीनेदिष्णोऽअस्स्या

ॐ प्रसोध्युष्टौ ॥ अथ यद्व्यनो वरुण रुद्रा एवौ हि मृडी कर्द सुहवो नः
एधि ॥ ३ ॥ इमम्मेवरुण शुधी हव मुद्या च मृडय ॥ त्वामवस्स्युराचके ॥
॥ ३ ॥ तत्त्वोयामिद्वह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः
॥ अह इमानो वरुणो हवो ध्युरुशर्दः समानुऽआयुः प्रमोषीह ॥ ४ ॥ येते
शतम्वरुण ये सहस्रं यज्ञियाः पाशा वितता महान्तः ॥ ते भिन्नोऽवद्यस
वितोत विष्णुर्द्विश्च मुञ्चन्तु मरुतः स्वर्का ॥ ५ ॥ अथा अग्नेस्य न
भि शस्ति पाश्च सत्वमित्वमयाऽअसि अयानो यज्ञं वह्नास्ययानो धेहि

भेषजं स्वाहा ॥ ६ ॥ उदुत्तमम्भरुणपात्रीमस्मदबोधमंविमध्यमं
 श्रथाय ॥ अथोद्यमोदित्यब्रूतेतवानागसोऽअदितयेस्स्याम ॥ ७ ॥
 भवतन्नुःसमनसोसचैतसावरेपसौ ॥ माषज्ञः हिः सिष्टुम्मायन
 पतिञ्जातवेदसौ शिवो भवतमुद्यनः ॥ ८ ॥ अथबर्हिहोममन्त्रः ॥ देवा
 गातुविदोगातुं वित्वा गातुमित ॥ मनसस्पतऽइमन्देवयज्ञं स्स्वा
 हावर्तेधाः ॥ ९ ॥ अथ पूर्णाहुतिमन्त्राः ॥ मूर्ध्नि नन्दिवोऽअरुतिम्यृथि
 द्याधैश्चानुरमुतऽआजातमुग्निम् ॥ कुविः सुम्प्राजमतिथिञ्ज

नानामासन्नापात्रं ज्ञनयन्त देवाः ॥१॥ वसोऽहपवित्रमसिशतधा
रुम्ब्यसोऽहपवित्रमसिसहस्रधारम् ॥ देवस्त्वोसविता पुनातु बसोऽहप
वित्रैण शतधारिण सुपुष्पा ॥ कामधुक्षतः ॥२॥ पुणोर्द्विपरा पतस्तु
पूणो पुनरापत ॥ ब्रह्मैव विष्णोर्द्विपराऽहपमूर्ज्ज ॥३॥ शतक्रतो पु
नस्त्वादित्या रुद्राश्च सवः ॥ समिन्धताम्पुनर्द्विहमा एो बसुनीथिश्च
क्षीः ॥ द्युतेन त्वन्तन्वुस्त्वद्भयस्त्वसेत्याः ॥ सन्तु यजमानस्त्वयका मा
॥४॥ अथ भस्मधारणमंत्रः ॥ अग्रेषु षष्ठ्यमदग्नेः कुशयपस्यत्र्या

शुषम् ॥ यद्देवेषु आशुषंतन्नोऽअस्तु आशुषम् ॥ १ ॥ अथाभिषेक
 मंत्रः ॥ समुद्रज्येष्ठाः सलिलस्य मध्यात्पुनानायुं त्य निविशमानाः ॥
 इंद्रो यावुज्जीवेषु भोरगदता ॥ आपो देवी रिहमामवन्तु ॥ १ ॥ आऽ
 आपो दिव्याऽउत वाऽस्त्ववन्ति स्वनिबिमाऽउत वायाऽस्वयंजाः ॥
 समुद्रार्थायाः शुचयः पावकास्ताऽआपो देवी रुहमामवन्तु ॥ २ ॥
 या सां राजावर्कणो याति मध्ये सत्या नृतेऽवपश्यंजनानां ॥ मुधुश्च
 तः शुचयो याः पावकास्ता आपो देवी रिहमामवन्तु ॥ या सुराज्ञाव

ॐ एणोयासुसोमो विश्वे देवा सा। सूर्जं मदेन्ति॥ वैश्वानरो या स्वग्निः
प्रविष्टुस्ताऽआपो देवीरिहमामवन्तु॥ ३॥ ॐ भूः पुनातु ॐ भु
वः पुनातु ॐ स्वः पुनातु ॐ महः पुनातु ॐ जनः पुनातु ॐ तपः
पुनातु ॐ सत्यं पुनातु ॐ तत्सवितुः यातु॥ सर्वपुनातु॥ ४॥ ॐ आपो
हिष्णामयो भुवस्तानऽ ऊर्जो देधातना॥ महेरणाय चक्षसे॥ ५॥ यो वः मि
वर्तमोरसुस्तस्स्य भाजयते हनः॥ उग्रतीरिव मातरः॥ ६॥ तस्मिन्
रेङ्गमामवोयस्स्य क्षयाय जिन्वथ॥ आपो जनयथा च नः॥ ७॥ पुनन्तु

मापितरः सोम्यासः पुनन्तुमापितामहाः पवित्रैः एशतायुषा ॥ पुन
 न्तुमापितामहाः पुनन्तुमापितामहाः ॥ पवित्रैः एशतायुषा विश्व
 मायुष्यैश्च वै ॥ ८ ॥ अग्नेऽआयूश्श्विपवसुऽआसुवाज्जिमिषञ्जनः
 आरवोधस्वदुच्छुनाम् ॥ ९ ॥ पुनन्तुमादेवजनाः पुनन्तुमनसाधियः
 ॥ पुनन्तुविश्व्या भूतानि जातवेदः पुनीहिमा ॥ १० ॥ पवित्रैः एपुनीहिमा
 शुक्रैर्णदेवदीद्यत ॥ अग्नेऽक्रत्वाक्रतु ३ ॥ रनु ॥ ११ ॥ यत्ते पवित्रमर्चि
 ष्यग्ने धिततमन्तरा ॥ ब्रह्मन्तन पुनातुमा ॥ १२ ॥ पवमानः सोऽयद्य

नः पुवित्रैण धिचर्षणिः॥ अः पोता स पुनातु मा ॥ १३ ॥ उभाभ्यान्देव
सवितः पुवित्रैण सवेन च । मां पुनीहि धिश्चतः ॥ १४ ॥ धिश्च देवी पु
नतीदृश्या गाद्यस्स्यामि मा बहुस्तन्वो धीत पृष्टाः ॥ तयो मर्दन्तः स
धुमादेषु ब्रयं स्स्याम पतयारयीणाम् ॥ १५ ॥ चित्पति म्मा पुनातु
वाक्पति म्मा पुनातु देवो मा सविता पुनात्वच्छिद्देण पुवित्रैण सूख्य
स्स्य रश्मिभिः ॥ तस्स्य ते पवित्र पते पुवित्रै पूतस्स्य यत्कामः पुनेत
च्छिकेयम् ॥ १६ ॥ याऽआर्षधीः सोमराज्ञा र्वद्धीः शतधिचक्षणाः ॥ ता

सामसित्वमुत्तमारुङ्गामायुत्रां हृदे ॥ १७ ॥ आऽओषधीः सोमरा
 द्नीर्धिष्टिताः पृथिवीमनु ॥ बृहस्पतिप्रसूताऽअस्यै सन्दत्तधी
 र्भुम् ॥ १८ ॥ वयं सोमद्वते तव मनस्तनूषु विभक्तः ॥ प्रजावन्तः
 सर्वमहि ॥ १९ ॥ त्रातारमिन्द्रमवितारमिन्द्रं हवै हव सुहवः शूरमि
 न्द्रम् ॥ कयामिशक्रमुरुहृतमिन्द्रं स्वस्ति नो मघवा धात्विन्द्रः
 ॥ २० ॥ देवस्स्यत्वासवितुः असवेऽश्विनो द्यौर्हभ्या मृषणो हस्ता
 भ्याम् ॥ सरस्वत्यै द्यावोऽनुः त्र्यै दधामि बृहस्पते ह्यसा

मन्त्राञ्जयेनाभिषिञ्चाम्यसौ ॥ २१ ॥ देवस्सर्वत्वासवितुः ॥ अस्सर्वेऽश्वि
नोर्द्धाहुर्भ्याम्पुष्पोहस्ताब्भ्याम् ॥ सरस्स्वत्येद्याचोऽनुभ्यन्त्रेणा
ग्नेः ॥ साम्नाञ्जयेनाभिषिञ्चामि ॥ २२ ॥ देवस्सर्वत्वासवितुः ॥ अस्सर्व
श्चिवनोर्द्धाहुर्भ्याम्पुष्पोहस्ताब्भ्याम् ॥ अश्विनोर्भेर्षञ्जयेनतेजसे
ब्रह्मवच्चुसायाभिषिञ्चामि ॥ सरस्स्वत्येर्भेर्षञ्जयेनर्द्धाभ्यायान्ना
द्यायाभिषिञ्चामीन्द्रस्येन्द्रियेणबलायाश्चयेचशसेभिषिञ्चामि
॥ २३ ॥ कौसिकतुमोसिकस्मैत्वाकारयन्त्या ॥ सुश्लोकसुमङ्गलस

त्यराजन॥२४॥ त्रिशैमे श्री अशो मुखे न्वि खिः॥ केशाश्च इम्म
 श्रूणि राजमिप्राणाऽऽनृमृतऽऽसम्माइक्षु विराट् श्रोत्रम्॥२५
 ॥ जिह्वामै भुङ्क्वाङ्महो मनो मे न्युः स्वराट् भामः॥ मोदोऽप्रभादाऽ
 अङ्गुलीरङ्गा निमिच्च मे सहः॥२६॥ बाहू मे वल मिद्रियं हस्तौ मे
 कर्म्म वीर्यम्॥ आत्मा क्षत्रमुरो मम॥२७॥ पृष्ठी र्म्मे राष्ट्रमुदरमं
 सौ ग्रीवाश्च श्रोणी॥ ऊरूऽअरत्क्की जानुनी विशो मेङ्गा निसर्धतः॥
 ॥२८॥ नाभि र्म्मे चित्त म्विज्ञान म्पायु र्म्मे पचि ति भा सत्॥ आनन्द

नन्दावांङोमेभगः सौभाग्यमयसः जङ्घाब्ध्यापद्भ्यान्धर्मोस्मि
द्विशिराजाप्रतिष्ठितः ॥ २९ ॥ प्रतिक्षेत्रे प्रति तिष्ठा मिराष्ट्रे प्रत्य
श्वेषु प्रति तिष्ठा मिगोषु ॥ प्रत्यङ्गेषु प्रति तिष्ठाभ्यात्ममन्त्रप्रतिप्रा
योषु प्रतिष्ठा मिपुष्टे प्रतिद्यावापृथिव्याः प्रति तिष्ठा मिषज्ञे ॥ ३० ॥
॥ द्यौः शान्तिरेन्नरिक्षुं शान्तिः पृथिवी शान्तिरापुः शान्तिरेष
धयुः शान्तिः ॥ द्यनस्पतयुः शान्तिर्धिश्च देवाः शान्तिर्ब्रह्मना
न्तिः सर्वथुं शान्तिः शान्तिरेव शान्तिः सामा शान्तिरेधि ॥ ३१ ॥

此

23

अथ देवता मंत्रः॥ नमः शम्भुवाय च मयो भवाय च नमः शङ्कराय
च मयस्कुराय च नमः शिवाय च शिवतराय च॥ १॥ विष्णु मन्त्रः॥
इदं विष्णुर्धिवचक्रमेत्रे धानि दधे पदम्॥ समूढमस्स्य पाथं सुरेस्स्वा
हो॥ २॥ देवी मंत्रः॥ अम्बेऽम्बिकेम्बोलिके नमानयतिकश्चन॥
समस्त्यश्चुकः सुभद्रिकाङ्गाम्पीलवामिनीम्॥ ३॥ गणेश मंत्रः॥ ५
एगानान्त्वा गुणपतिं हवामहे प्रिया एगान्त्वा प्रियपतिं हवाम
हे निधीनान्त्वा निधिपतिं हवामहे हवामहे हवामहे हवामहे निग

धमात्वमेजासिगर्भधं॥ सूर्यमंत्रः॥ आहुष्णेनरजसावर्तमानो
निवेशयेन्नुमृतम्मर्त्यञ्च॥ हिरण्ययेनसवितारथेनादेवोयोतिभु
वन्नानिपश्यन्॥ ५॥ अंबकमंत्रः॥ अंबकञ्जजामहेसुगन्धिमुष्टि
वर्द्धनम्॥ उर्ध्वोरुकमिवबन्धनान्मृत्योर्मुक्षीयमामृतोतु॥ ६॥ ब्र
ह्मामंत्रः॥ ब्रह्मैवज्ञानप्रथममुरस्ताद्विमीमतः॥ सुरुचौर्वेनऽप्रा
वः॥ सुबुद्ध्याऽउपमाऽअस्स्यद्विष्टाः॥ सतश्चोनिमसतश्चदिवः
॥ ७॥ स्कन्दमंत्रः॥ चदःस्कन्दः॥ प्रथमंजायमानऽउद्यन्त्समुद्रादुत

वापुशीषात् ॥ श्येनस्स्य पद्याहरिणस्स्य बाहूऽउपस्तुत्य ममहिजा
 तन्तैऽअर्ध्वन् ॥ ८ ॥ सप्यमंत्रः ॥ नमोस्तु सप्येभ्यो वेके च पृथिवीमनु
 ॥ येऽअन्नरिक्षे ये दिवितेभ्यः सप्येभ्यो नमः ॥ ९ ॥ हनुमानमंत्रः
 ॥ अस्मै रुद्रामेहनापर्व तासो वृत्रहृत्ये भरहृती सुजोषाः ॥ बः शशं
 सतस्तु वृते धायि पुञ्जऽइन्द्रज्येष्ठाऽअस्ममां ॥ ५ अर्चं तु देवाः
 ॥ १० ॥ सप्तऋषिमंत्रः ॥ सुप्तऽऋषयः प्रतितिताः शरिरसुप्सर
 क्षन्ति सदमप्रमादम् ॥ सुप्तापुः स्वपतो लोकमीयुस्तत्र जागृ

तोऽअस्य प्रजो सत्र सदैव देवो ॥ ११ ॥ ध्रुवमंत्रः ॥ ध्रुवक्षितिर्ध्रुव
यो निर्ध्रुवासिर्ध्रुवं च्यो निर्मासीदसाधुया ॥ उद्धत्य स्स्य केतुम्प्रथ
मं ज्येष्ठाणां चिन्नो ध्ये च्छ्रुसादयता मिहत्वा ॥ १२ ॥ भूतमंत्रः ॥ भूता
यत्नानां रातये स्युरभि वि कस्यै षट्त्वं हन्ता न्दुर्घ्याः पृथिव्या मुघ
न्तरिक्षमन्वै मि पृथिव्या स्त्वाना भौ सादयाम्यदित्याऽउपस्थ
मेहृष्यं रद ॥ १३ ॥ विश्वकर्मा मंत्रः ॥ विश्वकर्म्मन्हु विषा बद्धे न न
आतार मिन्द्रं मकृणोरवुद्धम ॥ तस्मै विशोऽसमं नमन्त पूर्वैर्य

मुग्धो विहृष्यो यथा स त ॥ १४ ॥ अगस्तिमंत्रः ॥ कुम्भो घनिष्ठुर्जनि
 तादाचो भिर्यस्मिन्नग्रे योन्याङ्गभ्यो ऽअन्तः ॥ प्लुशिष्यं क्लृप्तं
 शतधारुऽउत्सो दुहेन कुम्भीस्वधाम्पितृभ्यः ॥ १५ ॥ कालिमंत्रः ॥
 कन्याऽइव बह तु मेतवाऽउऽअञ्जानाऽअभिचाकशीमि ॥ अत्र
 सोमः सूर्यतेष च अज्ञो हृतस्स्य धारऽअभितत्यवन्ते ॥ १६ ॥ लक्ष्मी
 मंत्रः ॥ श्रीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्या वहोरात्रे पार्श्वे नक्षत्राणि स्तूपमग्नि
 नो ह्या तम् ॥ इष्टाग्निपाणो मुग्धोऽइष्टा ए सर्वलोके म्मऽइष्टा ए ॥ १७ ॥

सरस्वतीमंत्रः॥ पञ्चनद्युः सरस्वतीमपियन्ति सरस्वतीतसः सरस्व
तीनुपञ्चधा सो देवो भवत्सरित् ॥ १८ ॥ पृथ्वीमंत्रः॥ स्योना पृथिविनो
भवानृक्षरा निवेदानी ॥ यच्छानः शर्मसुप्रथाः ॥ १९ ॥ आपमंत्रः॥
अप्स्वग्ने सधिष्ठुवसो षधीरनुरुद्धयसे ॥ गढ्यै सज्जायसे पुनः ॥ २०
॥ तेजमंत्रः॥ अग्निन्दुतम्पुरो देधे हृदयवाहुमुपब्रुवे ॥ देवा २ ॥ ५ ॥ आसा
दयादिह ॥ २१ ॥ वायुमंत्रः॥ द्वातो वामनौ वागन्धर्वाः सुप्तविथं श
तिः ॥ ते ५ अग्ने श्वमग्रे ज्जैस्ते ५ अस्मि ज्जुवमादधुः ॥ २२ ॥ आका-

शमंत्रः॥ यावाङ्कुशामधुमुत्यश्विनासूनृतावती॥ तथा अज्ञमिमिक्ष
 ताम्॥ २३॥ देवतापत्नीमंत्रः॥ तम्पक्ष्मीभिरनुगच्छेम देवाः पुत्रैर्भ्रा
 तृभिरुतवाहिरण्यैः॥ नाकङ्कुम्भगानाः सुकृतस्यलोके तृतीयेष्टे
 ऽऽधिरोचने दिवः॥ २४॥ ऋग्वेदमंत्रः॥ अग्निमीळिपुरोहितं यज्ञस्य
 देवमुत्विजम् होतां रत्नधातमम्॥ २५॥ यजुर्वेदमंत्रः॥ इषेत्योज्ज
 त्वाद्यौ यवस्थ देवोर्वः सविता प्राप्य यनुश्चेष्टतमायु कर्मणः॥ आ
 प्यायद्वमग्ध्याऽइन्द्रो यभागम्प्रजावती रनमीवाऽअयद्वम्मा मा

वस्तेनऽईशतमाद्यशं॥ सोऽङ्गुवाऽअस्मिन्गोपती स्यात्तु बह्विष्ये
नेमानस्स्यपुशून्माहि॥ २६॥ सामवेदमंत्रः॥ अग्नोऽआयाहि वीतये
गृणानो हृदयदोतये निहोतो सात्सिबहिषि॥ २७॥ अथर्वणमंत्रः॥ श
नो देवीरभिष्टयऽआपो भवन्तु पीतये शंयो रभिस्त्रवन्तु नः॥ २८॥
वास्तुमंत्रः॥ वास्तोष्मते प्रतिजानीह्यस्मान्स्वावेदोऽअनमीवो भवा
नः यत्वेमहे प्रतितन्नो जुषस्व शन्नो भवद्विपदेशं चतुष्पदे॥ २९॥
समुद्रमंत्रः॥ समुद्रो सिनभस्वानुर्द्रदो नुः शुम्भूर्म्मओ भूरुमिमा

वाहिस्स्वाहा॥ मारुतोसिमरुताङ्गुणः॥ शम्भूर्म्मयो भूरभिमाद्याहि
 स्स्वाहा॥ वस्स्वरसिदुवस्वाच्छम्भूर्म्मयो भूरभिमाद्याहिस्स्वाहा
 ॥३०॥ पर्वतमंत्रः॥ प्रपद्यतस्म्यद्युषमस्म्यपृष्ठान्तावश्चरन्तिस्व
 सिचऽइयानाः॥ ताऽआवद्यन्नधरागुदक्ताऽअहिम्बुद्धमनुरीये
 माणाः॥ विद्मोर्विक्लमणमसिर्विष्योर्विक्लान्तमसिर्विष्योर्विक्ल
 न्तमसि॥ ३१॥ संवत्सरमंत्रः॥ संवत्सरोसिपरिवत्सरोसीदावत्सरो
 सीद्वत्सरोसिद्वत्सरोसि॥ उषसस्तेकल्पन्तामहोरान्त्रास्तैकप्यन्ता

मर्द्धमासास्तेकल्प्यन्ताम्मासास्तेकल्प्यन्तामृतवस्तेकल्प्यन्ता ॥ ३२ ॥
वत्सरस्तेकल्प्यताम् ॥ ३३ ॥ ऋतुमंत्रः ॥ वसन्तेन ऽ ऋतुना देवाद्यसर्व
स्त्रिवृतास्तुताः ॥ रथन्तरेण तेजसा हविरिन्द्रेद्ययौ दधुः ॥ ३३ ॥ ग्री
ष्मेण ऽ ऋतुना देवा रुद्राः ॥ पञ्चदशेस्तुताः ॥ बृहता यशसा बलं ॥ हवि
रिन्द्रेद्ययौ दधुः ॥ ३४ ॥ द्यौर्षाभिर्ऋतुना दित्यास्तोमे सप्तदशेस्तुताः ॥
वैरूपेण धिशौजसा हविरिन्द्रेद्ययौ दधुः ॥ ३५ ॥ शारदेन ऽ ऋतुना देवाः
एकविंश ऽ ऋतुना भवस्तुताः ॥ द्यौराजेन श्रिया श्रियं ॥ हविरिन्द्रेद्ययौ व

योदधुः॥३६॥हेमुन्तेनऽऋतुनादेवास्त्रिणवेमरुतस्तुताः॥बलेनृक्क
 रीःसहोहविरिन्देद्ययोदधुः॥३७॥श्रीशिरिणऽऋतुनादेवास्त्रयस्त्रिंशं
 श्रेमृतास्तुताः॥सत्येनरेयतीःक्षत्रंहविरिन्देद्ययोदधुः॥३८॥मासु
 मंत्रः॥श्रुद्धमासाः॥पक्षंषितेमासाऽऽर्घ्यं तुशाम्यतः॥अहोरा
 त्राणिमरुतोधिलिष्टंसूदयन्तुते॥३९॥पक्षमंत्रः॥इमोतेपक्षावज
 रौपतत्रिणोषाभ्यांरक्षांस्स्यपुहंस्स्यगने॥ताभ्याम्यतेम
 सुकृतामुलोकंष्यन्तुऽऋणयो जुगमुःप्रथमजाः॥पुराणाः॥४०॥शु

कुपक्षमन्त्रः॥ अग्नेः पक्षतिद्योयान्निपक्षतिरिन्द्रस्यतृतीया सोमस्य
चतुर्थ्यदित्येपंचमीन्द्रा एयेषष्टीमरुतां सप्तमीबृहस्पतिरष्टमपुष्य
म्योनवमीघातुर्दशमीन्द्रस्यैकादशीचरुणस्यद्वादशीयमस्यत्रयो
दशी॥ ४१॥ कृत्स्नपक्षतिथिमन्त्रः॥ इन्द्राग्न्योः पक्षतिः सरस्वत्ये निप
क्षतिर्मित्रस्यतृतीया पाञ्चतुर्थी निर्रक्त्ये पञ्चम्यग्नीषोमयो षष्ठी
सुपर्णा एां सप्तमी विष्णोरष्टमी पूष्णो नवमी त्वष्ट्रदेशमीन्द्रस्यैका
दशी चरुणस्यद्वादशी अम्ये च योदशी द्यौवा पृथिव्योर्दक्षिणम्या

र्ध्वविश्वेषान्देवानामुत्तरम् ॥ ४२ ॥ दिनमंत्रः ॥ अन्हे पारावतानालभते
 रात्र्यै सीचा पूरहोरात्र्यौः सन्धिभ्योजतूर्म्मसि संभ्यो दात्यो हान्त्स
 वत्सराय महतः सुपर्णान् ॥ ४३ ॥ अथ नक्षत्रमंत्राः ॥ तत्र अश्विनी
 मंत्रः ॥ आवाङ्कुशमधुमत्याश्विना सुनृतावती ॥ तया यज्ञस्मि मिक्ष
 ताम् ॥ भरणी मंत्रः ॥ अमायत्वा मरवायत्वा सूक्ष्मस्यत्वा तपसे ॥
 देवस्त्वासविता मद्धानक्तु पृथिव्या संधं स्पृश स्या हि ॥ अश्वि रसिना
 चिरसितपौ सि ॥ ॥ कृत्तिका मंत्रः ॥ अग्निन्दु तमुरो दधे हव्यवाह

मुपेब्रुवे॥ देवौ॥ ३॥ आसादयादिह॥ ३॥ रोहिणीमंत्रः॥ प्रजापतेन त्वदेवा
न्यन्यो विश्वारूपणिपिता बभूव॥ यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नोऽअस्त्वय
ममुष्यपितासावस्स्यपिता वयं॥ स्स्यामपतयोरयीणां॥ स्स्वाहा॥ मृग
शिरामंत्रः॥ सोमो धेनुं सोमोऽअर्धन्तमाशुं सोमो घोरङ्कर्मस्थन्द
दाति॥ सादुन्नुं विदथ्य सुमेर्यमपितृश्रवं गुं च्छो ददाशदस्मै॥ ५॥ आ
द्रामंत्रः॥ इमा रुद्रार्यतव सैकपुर्दिनैश्च यद्दीराय प्रभरामहे मतीः॥ अथाश
मसहिपदे चतुष्यदे विश्वमुष्टङ्गमैऽअस्मिन्ननातुरम्॥ ६॥ पुनर्वसुमंत्रः॥

ॐ गसत्पराधो भगे मान्धियमुदवा ददेन्न ह ॥ भगप्रनो जनय गो भिरश्वेभ्य
गप्रनृभिर्नृवन्तैः स्याम ॥ ११ ॥ उत्तरा मंत्रः ॥ अर्घ्यम एम्बुहस्पतिमिन्द्रं दा
नोयचोदय ॥ द्याचं विष्णुं चं सरस्वतीं च सवितारं च द्वाजिनं च स्स्वाहा ॥ १२ ॥
हस्तमंत्रः ॥ उदुत्यञ्जातवैदसन्देवं दहन्ति केतवः ॥ हृशे धिश्वायसूर्यम् ॥ १३ ॥ चि
त्रामंत्रः ॥ त्वष्टा तुरीपोऽअद्भुतऽइन्द्राग्नीषुष्टिवर्द्धना ॥ द्विपदा छन्दऽइन्द्रिय
मुक्षा गीर्नवयो दधुः ॥ १४ ॥ स्वातिमंत्रः ॥ द्यायुरग्रे गायत्र्य प्रीऽसाकङ्क्षन्म
ने सा अज्ञं ॥ शिवो नियुद्धिः शिवाभिः ॥ विद्यास्वामंत्रः ॥ इन्द्राग्नी आगतं च

सुतङ्गीभिर्नर्नभोघरेण्यम्॥अस्स्यपातन्धिपेषिता॥१६॥अनुराधामंत्रः॥नभो
 मित्रस्स्यवर्कणस्स्यचक्षुसेसमहोदेवायतदृतं॥संपर्ष्यत॥दूरदृशोदेवजाताय
 केतवेदिवसुत्रायसूच्यायशशं॥१७॥ज्येष्ठामंत्रः॥त्रातारमिन्द्रमवितार
 मिन्द्रं॥हवेहवेसुहवश्शूरमिन्द्रम्॥कयामिशक्राम्पुरुहृतमिन्द्रं॥स्सु
 स्ति॥मघवाधा॥विन्द्रः॥१८॥मूलामंत्रः॥माताचतेपिताचते॥ग्रधुक्ष
 स्स्यरोहतः॥प्रतिलुमीतिनेपितागमेमुष्टिमतं॥सयत्॥१९॥पूर्वाषाढा
 मंत्रः॥अपाधमदुभिर्गोस्तीरशस्तिहात्येन्द्रोद्युम्याभवत्॥देवास्तऽइन्द्र

संकव्याप्रभेमिरेबृहद्भानोमरुद्गण॥२०॥उत्तराषाढामंत्रः॥विष्णवेदेवासुऽआ
गतशृणुतामऽइमथंहवम्॥एदम्बुहिन्निपीदत॥२१॥श्रवणमंत्रः॥विष्णो
रादमसिद्विष्णोःश्नप्रैस्थोविष्णोःस्मयूरसिद्विष्णोःकुवोसि॥वैष्णवमसि
द्विष्णवेत्वा॥२२॥धनिष्ठामंत्रः॥वसोऽयवित्रमसिद्वोरसिपृथिव्यसिमातरिश्व
नोघम्भोसिद्विभ्रधाऽअसि॥पुरमेणुधाम्नादृथंहस्वमाह्वाम्मातेय
ज्ञपतिर्हार्षीति॥२३॥शततारकामंत्रः॥धरुणस्स्योत्तभेनमसिद्वरुणस्य
स्कम्भसर्जनीस्त्योवरुणस्स्यऽऋतसदन्यसिद्वरुणस्यऋतसदनम

सिधकृणस्यऽकृतसदनमासीद॥२४॥पूर्वाभाद्रपदामंत्रः॥त्वन्नोऽग्रग्रेवकृ
 णस्स्यविद्वान्देवस्स्यहेडोऽअवयासिसीष्टाः॥यजिष्ठेवन्हितमुःशोशु
 चोनोविश्वोद्वेषां॥सिप्रमुमुग्ध्यस्म्यत॥२५॥उत्तरभाद्रपदामंत्रः॥अ
 हिरिवभोगैः॥पथ्यैतिबाहूज्यायाहेतिम्यरिबाधमानः॥हस्तगङ्गोविश्वो
 द्युनानिदिद्वान्सुमान्सुमां॥सुसम्यरिपातुद्विश्वतः॥२६॥रेवतीमंत्रः॥पू
 षन्तवद्वतेवयन्तरिष्येमुकदोचुन॥स्तोतारस्तऽद्वहस्मसि॥२७॥ ॥
 इतिश्रीवेदपाठमंत्रसंहितासमाप्ता॥ ॥शुभमस्तु॥ ॥

श्रीवेंकटेश्वरायनमः
गंगाविष्णु श्रीकृष्णदास जोग
श्रीवेंकटेश्वरछापखाना (मुंबई.)

SHRI--VENKATESHWAR PRESS.
GANGAVISHNU SHRIKRISHNADAS
BOMBAY

॥ इति माध्यंदिनीयमंत्रसंहितासमाप्तिः ॥